

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.174.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 8913 Pani Posłanki Anny Gembickiej i Pana Posła Jarosława Sachajki w sprawie umów o dzieło, proszę przyjąć poniższe informacje.

Zgodnie z dokumentem „Rejestr umów o dzieło. Analiza danych z formularzy RUD przekazanych od 1 stycznia do 31 grudnia 2024”, publikowanym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS), do ZUS przekazano 1,1 mln formularzy RUD. Dotyczyły one blisko 1,4 mln umów o dzieło. Informacje przekazało 71,7 tys. podmiotów, z czego 70,0 tys. (97,61%) to płatnicy składek. Największą grupę stanowili płatnicy składek zarejestrowani w ZUS (70,0 tys. Przekłada się to na 97,6% podmiotów, które przekazały informacje). Osób fizycznych, które zgłosiły do ZUS umowę o dzieło, a nie są płatnikami składek, było 1,1 tys., co stanowi 1,52% ogółu zgłaszających. W odniesieniu do liczby aktywnych płatników składek w ubezpieczeniach emerytalnym i rentowych w 2024 r., która wynosiła 2,29 mln (liczba płatników składek w ubezpieczeniu zdrowotnym to 2,98 mln), na 10 tys. płatników składek tylko 306 wykazywało w formularzu RUD zawieranie umów o dzieło. Sama liczba osób wykonujących umowy o dzieło wyniosła 325,4 tys. W odniesieniu do liczby ubezpieczonych w 2024 r. (16,2 mln) oznacza to, że na 10 tys. ubezpieczonych przypadało 201 osób zgłoszonych w formularzu RUD jako wykonujące umowy o dzieło. W porównaniu do lat ubiegłych, w 2024 r. na złożonych do ZUS formularzach RUD wykazano najmniejszą liczbę umów o dzieło. Odnotowano również najmniejszą liczbę unikalnych podmiotów zgłaszających oraz samych wykonawców umów o dzieło.

Taki stan rzeczy wynika zapewne z kilku przyczyn. Jedną z nich jest orzecznictwo sądowe. W wielu wyrokach przesądzono, że przykładowo w przypadku przeprowadzenia cyklu wykładów lub zajęć dydaktycznych nie występuje żaden rezultat ucieleśniony w jakiegokolwiek postaci. Jest to bowiem wyłącznie staranne działanie wykonawcy umowy, który stosownie do posiadanej wiedzy ma ją przekazać uczniom. W efekcie podpisana powinna zostać umowa zlecenia, a nie umowa o dzieło.

Drugą przyczyną jest wprowadzenie od 2021 rejestru umów o dzieło. ZUS może kontrolować zawarte przez płatnika składek umowy o dzieło w celu ustalenia, czy nie mają one w istocie charakteru umów o pracę, umów zlecenia lub innych umów o świadczenie usług, do których zgodnie z k.c. stosuje się przepisy dotyczące zlecenia. Sama nazwa umowy nie przesądza o jej charakterze, stąd inspektor kontroli ZUS – w celu ustalenia, czy dana umowa o dzieło jest nią w istocie – bada jej treść oraz sposób wykonywania.

Umowa o dzieło należy do umów rezultatu. Oznacza to, że jej przedmiotem jest osiągnięcie przez przyjmującego zamówienie konkretnego, indywidualnie oznaczonego wytworu, tj. dzieła, które może mieć postać zarówno materialną, jak i niematerialną. Dzieło, do którego powstania prowadzi wykonanie umowy o dzieło, powinno być zdefiniowane w momencie

zawierana umowy. Niezbędnym jest, aby starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu.

Dane dotyczące osób zgłoszonych do ubezpieczeń emerytalnych i rentowych w latach 2021-2024 przedstawia poniższa tabela, zgodnie z obowiązującymi tytułami (kodami) do ubezpieczeń.

Warto podkreślić, że w systemie teleinformatycznym ZUS nie występuje odrębny kod tytułu dla osób samozatrudnionych. Osoby te ujmują się w ogólnej liczbie prowadzących pozarolniczą działalność oraz osób z nimi współpracujących.

<i>Rok</i>				
	2021	2022	2023	2024
<i>Tytuł do ubezpieczeń</i>				
Pracownicy, osoby pobierające świadczenie szkoleniowe wypłacane po ustaniu zatrudnienia oraz byli pracownicy mianowani lub byli urzędnicy służby cywilnej, z którymi został rozwiązany stosunek pracy, pobierający świadczenie pieniężne za okres po ustaniu zatrudnienia	11 621 368	11 687 887	11 635 294	11 594 429
Osoby wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy agencyjnej lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami Kodeksu Cywilnego stosuje się przepisy dotyczące zlecenia (łącznie z osobami współpracującymi)	1 228 157	1 287 791	1 344 108	1 406 830
Osoby prowadzące pozarolniczą działalność oraz osoby z nimi współpracujące	1 680 445	1 710 880	1 757 428	1 800 475

W latach 2021-2024 odnotowano ok. 15% wzrost liczby osób wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia, umowy agencyjnej lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami Kodeksu Cywilnego stosuje się przepisy dotyczące zlecenia (łącznie z osobami współpracującymi), a także ok. 7% wzrost liczby osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą oraz osób z nimi współpracujących. Podległy mi resort i ZUS nie posiadają danych, które wskazywałyby na przesunięcie pracowników z umów o dzieło na inne formy kontraktów.

Podkreślić trzeba, że – co do zasady – umowy o dzieło nie stanowiły i nie stanowią głównej formy zatrudnienia i klasyfikowane są w kategorii dodatkowego źródła dochodu. Deklaracje podatkowe płatników zawierają informacje o przychodzie i dochodzie podatników, ale umowy o dzieło są tylko częścią większego zbioru źródeł przychodu. Nie ma możliwości

wyodrębnienia umów o dzieło jako jedynego i głównego źródła dochodów. Przeprowadzona w Ministerstwie Finansów analiza pn. „Wybrane aspekty systemu podatkowo-składkowego na podstawie danych administracyjnych 2018”, opublikowana w 2022 r., pomimo że dotyczy wszystkich umów cywilnoprawnych (nie występuje rozróżnienie na ich rodzaj), wskazuje, że przeciętne roczne przychody/dochody osiągane z umów tego typu były znacznie niższe, niż roczny dochód osiągany z zatrudnienia na podstawie wynagrodzenia minimalnego w tym okresie.

Informuję, że wszystkie osoby wykonujące wyłącznie umowy o dzieło mogą na swój wniosek przystąpić do dobrowolnego ubezpieczenia emerytalnego i rentowych w celu gromadzenia środków na przyszłe świadczenie emerytalne.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Aleksandra Gajewska

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/